మల్లి మొగ్గలు

సి. యస్. రావు

తూర్పు పడమరలను కలుపుతోన్నట్టు పొడవైనకాలవ. కాలవకీవల ఒడ్డు కాలవ పొడుగునా సిమెంటురోడ్డు. కాలవలో తెరచాపలెత్తుకుని పరుగెత్తే పడవలకి సిమెంటు రోడ్డుమీద పరుగెత్తే కారులు లారీలకి పోటీ.

కడియందగ్గర కాలవకడ్డంగా పెద్దవంతెన. వంతెనదాటితే కడియపులంక బుర్లం కలుకుపోయే ఎర్రికంకరరోడ్డు. రోడ్డుకిరుపక్కలా నర్సరీలు—. రంగు రంగుల గులాబీతోటలు, గుబురుగా పెరిగినచెట్లు, పండిడికి లొంగని పనసకాయలను మోస్తున్న పనసచెట్లు, అరటితోటలు, పందిరిలా అలుముకున్న మామిడితోటలు, యిందరి ధనస్సులలా మెరిసే రకరకాల కోర్టిటన్సులు.

అక్కడే వాటిమధ్య పనిచేసేవాళ్ళకి ఆ వాతావరణం ఎలావుంటుందో తెలీదు గాని, ఎప్పుదేనా అటువెళ్ళినవాళ్ళకి ఆ పరిసరాలు వదిలి రాబుద్ధికాదు.

కడియపులంక దగ్గరౌతోన్నకొద్దీ మల్లితోటలు ముమ్మరంగా అగుపిస్తాయి.

వింగి ముచ్చటపడి ఆకుపచ్చరంగు చీర సింగారించుకొని, నేలమీద వాలినట్లున్న విశాలమైన మల్లితోటది. దట్టంగా మొగ్గతొడిగింది. అక్కడక్కడ విరిసినమల్లెలు చుక్కల్లా మెరుస్తున్నాయి. విరిసిన మల్లెలమీంచివీచే చిరుగాలి సువాసనలను పులుముకుని దాటిపోయేవాళ్ళకి గిలిగింతలు పెడుతోంది. లంకలనుంచి వచ్చిన కన్నెపిల్లల దండు తోటమధ్యనుంచి వున్న గట్టునే నడచి మోటారుషెడ్ దగ్గరకిచేరింది. షెడ్ లోంచి చినకాపు బయటకొచ్చి, 'తక్కినోళ్ళేరే?' అన్నాడు.

'అందరికి మేఁప్ దారంకట్టావేఁటి?' అందిసీత.

'యిది బొత్తిగా పిసీందీరి అయిపోతంది. యేవేరత్తనం. తతిమ్మావోళ్ల వత్తన్నారా?' అన్నాడు చినకాపు.

'వత్తారులెండీ. ముఁదు మా మునుఁప్ యిడదీసి మాకిచ్చెయ్యండి. మేఁప్ కోత మొదలెడతాం' అంది రత్నం.

చినకాపు పంచాయితీబోర్డు మెంబరు నరసయ్యగారబ్బాయి దోరవయసువాడు. ఊళ్ళోని అందగాళ్ళలో ఒకడు. చేసేది పొలంపనేఅయినా ఎప్పుడూ మల్లిపూవులాంటి తెల్లని గ్లాస్కోపంచి, మీగడ తరకలాంటి సిల్కుచొక్కా తొడుక్కుంటాడు. బురద

లోకి దిగకుండా వ్యవసాయం చేయించుకునేటంత ఆస్తిగలవాడుగాబట్టి అతనికలా సరిపోతోంది

'సరే పదండే.'అని తోటపొడవునా ప దేసి వరసలవంతున ఒకో మునుం ఏర్పాటుచేసి ఒక్కొక్కళ్ళకే యిచ్చాడు.

వాళ్లు మొగ్గలు కోయడం మొదలెట్టారు.

నూనెకు ముఖంవాచిన రుప్పతలలు, చిరిగిన జాకెట్లు, కచ్చాపోసిన మొద్దుపరికిణీలు ఆ మల్లెమొక్కల వరసలమధ్య నడుములువంచి కదులుతున్నాయి. ఆ పిల్లల వేళ్ళు నేర్పుగా గింజలేరుకునే పిచుకముక్కుల్లా ఏపుగా ఎదిగిన మల్లిమొగ్గల్నే కోస్తున్నాయి. ఎదగని పిందిమొగ్గల్ని, విరిసిన పువ్వుల్ని, వదిలేస్తున్నాయి. ఒకోపిల్ల విరిసిన పువ్వుల్ని తుడిమి చింపిరితలలో ముడుచుకుంటోంది. వంచిన నడుం ఎత్తకుండా, ఓ చేయి మోకాలుమీద ఆన్చి, మరోచేత్తో మధ్యమధ్య చింపిరిజుట్టును ఎగదోసుకుంటూ మొగ్గల్నితుంపి వడిలోపోసుకుంటూ ముందుకుపోతున్నారువాళ్ళు. మధ్యమధ్య నడుం లాగి ఒకోసారి నిలబడి వళ్లువిరుచుకుని మళ్ళీవంగి కోత మొదలెడుతున్నారు.

మోటరుషెడ్దగ్గర నిలబడిన చినకాపు, అప్పుడప్పుడు ఒక్కొక్కళ్ళ మునుంలోనే నడచి 'ఏయ్ పిల్లా! మొగ్గలొదిలేత్తన్నావ్. రేపటికీ పువ్వులెందుకూ పనికి రాకుండాపోతాయ్ యిలాకోత్తె నీకు మొగ్గలెక్కెట్టనుమరి' అంటూ పువ్వులుకోసే పిల్లల్ని గదమాయిస్తున్నాడు. అందులో ఓపిల్ల 'ఎక్కడో ఓ మొగ్గసెయ్ తాటిపోతె, అంతలోకే సణుగాలేంటి?'అని బుంగమూతిపెట్టి కోపంగాచూచింది.

'సరిసర్లే కావియ్.'అని ముందుకుసాగాడు చినకాపు.

'యేపేసీతా! నీమునుంలో పిందికూడా ఆపడ్డంలేదు, మొత్తం తుంపేత్తన్నావేటి?'.

'మరే బాగా కోత్తేనేమో మొత్తం తుంపేత్తన్నావా— అంటావ్. మొగ్గవుండిపోతేనేమో వదిలేత్తన్నావా?—అంటావ్. విన్నెవత్తి కట్టుకుంటాదోకాని నీతో యాగటం కట్టవే.'

'ముదిపేరక్క మా బొమ్మలా మాటాడతాది. దీనితస్సాదియ్య.' అని షెడ్ దగ్గర వెళ్ళిపోయాడు చినకాపు.

సూర్యోదయానికి ముందువచ్చి కోతమొదలెట్టిన ఆ పిల్లలు పదకొండు గంటల వరకు పూలుకోసి, షెడ్ దగ్గరికి చేరారు అక్కడ పరచివున్న తడిచాపమీద ఒక్కొక్కళ్ళే వడిలోవి మొగ్గల్ని ఒమ్మరపోసారు. దోసడుదోసడు మొగ్గల్ని తిరిగి ఆ పిల్లల ఒళ్ళల్లో పోసాడు చినకాపు. ఆ మొగ్గలట్టుకుని ఎవరి యిళ్ళకువాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు పిల్లలు.

మల్లెలకాలంలో యిది నిత్యం జరిగే సంగతి.

సాయంత్రిపువేళ ఒక్కొక్క పిల్లే ఆ మల్లిమొగ్గల్ని ఓ చిన్న జంగిట్లో పోసుకుని వాళ్ళవాళ్ళ వీధుల్లో అమ్ముకుంటారు.

వేసవి రాత్రికి పండువెన్నెల మల్లిమొగ్గలులేనిదే నిండుతనం వుండదేమో. అందుకే ఏ మాత్రిం సాగున్న యిల్లాలైనా ఆ రోజుల్లో మల్లి మొగ్గలుకొని తీరుతుంది.

మల్లిమొగ్గలుకోసే ప్రితిపిల్లా ఆ రోజుల్లో అలా ఏభై అరవైపైసలు సంపాదిస్తుంది.

పిజానికి ఆ పిల్లలు కూలీపిల్లలుకాదు. అటు మధ్యతరగతికి అందుకోలేక, యిటు తెగించి కూలిపనికెళ్ళలేక మధ్యలో సతమతమయ్యే మరీ చిన్నసంసారాల్లోని పిల్లలు వాళ్ళంతా. అందుకే ఆ వయసు పిల్లలు, కొంతలోకొంత గౌరవంగా సంపాదించిన ఆ డబ్బుల్ని చన్నీళ్ళకి వేడినీళ్ళులా ఆ సంసారాలు వాడుకుంటాయి. యింకో రెండు మూడేళ్ళు పోతే ఆ పిల్లలే విరిసిన పూవులై పెళ్ళిళ్లు చేసుకుని యింక బయటకిరారు, మగవాడినీడలో తినో తినకో బతుకుతారు.

అందరి పిల్లలాగే సీతా అమ్ముతుంది మల్లిమొగ్గలు. కాని సీత ఎక్కువగా తిరిగి అమ్మనక్కర్లేదు సీత వీధిలోని పెద్దరుగులలోగిలివాళ్ళే సీత మొగ్గలన్నీ కొనేస్తారు. ఆ పెద్దరుగులవాళ్లకెంతా వూడుపుచేనేవుంది. వాళ్లకి మల్లితోటలేదు. కాని వాళ్ల పాప ఆ రోజుల్లో రోజూ పూలజడ వేసుకుంటుంది. పాప అమ్మ నిత్యం కనకాంబ్రాలు మల్లెలు కలిపి అల్లిన మాలని శిఖనిండా చుట్టుకుంటుంది.

అప్పుడప్పుడు పాప పూలజడచూసి, తనూ అలాటి జడ వేసుకోవాలెప్పుడేనా అని సరదాపడేది సీత మనసులోనే.

మళ్ళీంతలోనే, 'తను జడవేసుకోవడమే నాలుగైదు రోజులకోసారిగాని కుదరదు. ఏ వాసననూనెలు రాయకపోయినా తనది చమ్మకాయలా భారీజడ, దానికే అమ్మ చాలీచాలకుండా రాస్తుందినూని. యింక పువ్వులన్నీ జడలో సింగారించుకుంటె నూనె లావస్తూంది.' అని వయసుకుమించి ఆలోచించుకుని సరిపెట్టుకుంటుంది.

అక్కడికీ మనసుతీరక బాగా విరిసినమొగ్గల్ని ఏ పొట్లాల దారంతోటో బక్క చిక్కిన మాలకట్టి అరుప్పలాంటి తలలోనే ముడుచుకుంటుంది సీత. సీతేకాదు, సీత లాంటి ఆ పిల్లలు చాలామంది అంతే.

తోటదగ్గర చాపమీదపోగైన మొగ్గల్ని బుట్టలలోకెత్తి, పీఠజల్లి దగ్గరలోవున్న పట్టణాలకి, పొరుగూర్లకి బస్సులమీద సైకిళ్ళమీద పంపేస్తాడు చిన్నకాపు.

అలా ప్రితి మల్లెలకాలంలోను పూసినమొగ్గలన్నీ ఆ కన్నెపిల్లల చిన్నారిపేళ్ల కోస్తాయి. ఆ మొగ్గలన్నీ బుట్టల్లో కిక్కిరిసి ఎక్కడెక్కడికో పోతాయి. రాతి విగ్ర

హోల శిరస్సులనో, మెడలనో కొత్త దంపతుల పాన్పుమీదనో, యిల్లాలి సిగలోనో పెలయాలి వయ్యారంలోనో, సరసుని ముంజేతినో వాడి మరునాటికి పెంటపోగులోకి చేరతాయి.

కాని ఆ పూలపిల్లల తలలు నూనెకి పూలకి ఎదురుచూస్తూనే వుంటాయి

ఓనాడు సీతతల్లి రత్తమ్మ తీరుబడి చేసుకొని, సీతను ముందు కూర్చోబెట్టుకుని, తలకినూనెరాసి, చిక్కుతీసి జడలేస్తోంది, జడపూర్తికావస్తోంది,

'అమ్మా.'అంది సీత గారాబంగా.

'ఊ.'అంది రత్తమ్మ నూలుతాడు జడ చివరముడివేస్తూ.

'మల్లెపూల జడేసుకోవాలనుందే'

'అయ్యో సోద్దెం, యిప్పుడు పూఃజడెందుకే? పెళ్లనా కార్యంఅనా?'

'పెళ్లికేకాని యేసుకోరేటి పూఃజడ?'

'లేపోతే రోజూ పూలఃడేసుకుని పల్లకీఎక్కి వూరేగుతాపేటి?' అంది రత్తమ్మ జడని సాఫుచేస్తూ.

'మరట్లాగైతే మన పెద్దరుగులింటిపాప నాకంటిసిన్నది రోజూ యేసుకోటం లేదేటి? సీత బిక్కమొగం పెట్టిఅంది. రత్తమ్మ మనస్సు చివుక్కుమంది. తలమీద చేయివేసి నిమురుతూ, 'అట్ల సాగునోళ్లమ్మ మీ అయ్య బతికుంటె, నీకూ పూల జడేసేదాన్నే. నువ్వు పూలజడేసుకుంటె నానుమాత్రం సూడాలనిలేకాఅమ్మ. మనకి సాగకకాని' అంది రత్తమ్మ జాలిగా.

అలారత్తమ్మ మాట్లాడడంతో సీత మరికాస్త గారాబానికిపోయి. 'మొగ్గలు నేనే తెత్తానుకాదంటె. ఓపాలు పూల జడెయ్యమ్మా' అందిగోముగా.

'చూడమ్మా! నీకింకా తెలియనితనం. నువ్వు మొగ్గలమ్మితె రోజూ ఓ అర్ధ రూపాయి డబ్బులొత్తన్నాయి. తమ్ముడు సదువుకుంటానే రోజూ పందాలమాటు గేదని మేపుకొత్తన్నాడు. నేసేది కూలిపనే అయినా, మీ మావయ్య ఎవర్నో ఒకర్నడిగి అప్పుడప్పుడు ఓ మోపుగడ్డదేత్తన్నాడు. ఆ గేదిపాలమ్ముకుంటావుంటె రోజూ రెండో మూడో వత్తన్నాయి. నువ్వట్టుకొచ్చిన డబ్బులు ఆ పాఁడబ్బుపెట్టి యీదినపడకుండా రోజులు చింపుకొత్తన్నాం. నేను కూలిపనికెడదావంటె మనోళ్ళలో ఆ రివాజులేదు, మిమ్మల్నిద్దరినీ నాకొదిలేసి మీ అయ్య ఎల్లిపోయాడు. మీఅయ్యేవుంటె నీకెన్ని ముద్దు ముచ్చట్లు తీరిసేవాడో, పోనీలేఅమ్మా. నీ సరదా నేనెందుకాదనాలి! యీ పారి జడేసినప్పుడు నువ్వుతెచ్చుకున్న మొగ్గలలో ఎంత జడొత్తె అంతజడే పల్చగానేనా యేసుకుదువుగాని' అంది రత్తమ్మ. యింటి భారాన్ని కన్నకూతురుతో చెప్పడంలో

అప్పడికే రత్తమ్మ గొంతు జీరవోయింది. కళ్ల చెమ్మగిలి ఓ నీటిబొట్టు సీత భుజంమీద రాలింది.

సీత వులిక్కి పడి వెనక్కి తిరిగి తల్లి ముఖం చూసింది. రత్తమ్మ కళ్ళను పమిటకొంగుతో వత్తుకుంది.

సీత మెల్లిగా అంది— 'పూలజడొద్దులేఅమ్మ. పెళ్ళికే యేసుకుంటాను.'

రత్తమ్మ సీతని గుండెల కదుముకుంది.

* * * *

నాలుగు మల్లిపూల కాలాలు గడిచిపోయాయి. చిన్న కాపు మరో రెండెకరాల మల్లెతోటని ఉన్నతోటకి కలిపాడు. ఓ పంచాయితీ ఎలక్షన్ జరిగింది. పాత ప్రెసిడెంటే మళ్ళీ ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికయ్యాడు.

చినకాపు తండ్రి నరసయ్య యీసారి వైస్ ప్రెసిడెంటు అయ్యాడు. పూలు కోసే పిల్లలు అలాగే అవే చింపిరితలలతో మొగ్గకోతకి వస్తున్నారు. చిన్నకాపుకి పెళ్ళయ్యింది.

సీత వరదొచ్చిననదిలా నిండుగా తయారయింది. వోణీలు వేసుకుంటోంది. జాకెట్టు కాస్తచిరిగినా, బట్టలు బాగోకపోయినా బయటికెళ్ళడానికి సిగ్గుపడుతోంది. తల నాలుగైదు రోజులకోసారి నూనిరాసి దువ్వకున్నా, రోజూ పైపైన దువ్వెనతో దువ్వు కుంటోంది. యింకా పెళ్ళికాకపోవడంతో అందరితోపాటె పూలకోతకి వెడుతోంది. కాని సీత యీడువాళ్లు కొంతమంది పెళ్ళిళ్ళై అత్తవారిళ్లకి వెళ్లిపోయారు. సీతతో ప్రస్తుతం ఎక్కువమంది కొత్తపిల్లలు మొగ్గకోతకి వస్తున్నారు.

రత్తమ్మకి యిప్పుడు రెండు గేదెలున్నాయి. ఒకయింట పుట్టిన పెయ్యని మేపి గేదెనిచేసింది రత్తమ్మ. ఆ గేదెని నాలుగొందలకడుగుతున్నారు. ఆ గేదెనమ్మి సీత పెళ్ళిచెయ్యాలని రత్తమ్మ కలలు కంటోంది. సీత మేనమామ సంబంధాలు వెతుకు తున్నాడు.

పూలజడ వేసుకోవాలన్న సీతకోరిక సీతవయసుతోపాటు పెరుగుతూనేవుంది. అప్పుడప్పుడు పది మల్లెమొగ్గలు బంతికట్టుకొని జడలో పెట్టుకొంటోంది సీత. కాని తల్లిని పూలజడ వేయమనిమాత్రం ఆ రోజు తరువాత ఎన్నడూ అడగలేదు. ఇప్పుడు మరీ ఖర్చు ఎక్కువయింది. తమ్ముడు పకూరి హైస్కూల్లో చేరాడు. వాడికి నెల నెలా జీతం కట్టాలట. దాంతో కోరికను గుండెల్లోనే దాచుకుని అదునుకోసం ఎదురు చూస్తోంది.

ఓనాడు సీత మేనమామవచ్చి, రత్తమ్మతో ఏదో పెళ్ళిసంబంధం గురించి చెబుతున్నాడు. సీత తలుపుచాటునుంచి వింటోంది.

'కుర్రోడు దుక్కలావుంటాడు. టాక్టరు డ్రైవరు. నెలకి ఓవందదాకా సంపాదిత్తాడంట. తల్లిలేదు. తండ్రి ముసలోడు. యింట్లో ఆడదిక్కు లేదు పాపం. పెళ్ళి కాగానే కాపరానికి పంపెయ్యాలన్నారు. మన పక్కూరే. అది రావాలన్నా నువ్వెళ్లాలన్నా నాలుగడుగులు నాకైతే బాగానచ్చిందీ సంబంధం.' అన్నాడు రత్తమ్మ తమ్ముడు.

'నీకునచ్చితే నాకూ నచ్చినట్టేరా' అంది రత్తమ్మ.

పెళ్ళికొడుకు ఎలావుంటాడో అనుకుందిసీత. అంతలోనే 'మావయ్యకు అన్నీ తెలుసులే. అంత బాగోని వాడిని చూడడు.' అని సరిపెట్టుకుంది.

ముహూర్తం పెట్టారు. పెళ్లింకా నాలుగు రోజులుండ సీతని పెళ్లికూతుర్ని చేసారు. మేనమామ కొత్తపరికిణి. ఓణీ జాకెట్టు కుట్టించి పట్టుకొచ్చాడు. ఆ కొత్త బట్టల్లో కొత్త పెళ్ళికూతురు సీత మరీ అందంగా అగుపిస్తోంది ఆ రోజున మాత్రం సీత పూలకోతకెళ్ళలేదు. మర్నాడు పొద్దున్నే సీత మొగ్గకోతకి బయలుదేరింది.

'ఎక్కడకే!' అంది రత్తమ్మ.

'మొగ్గకోతకి'

'కొత్తపెళ్ళి కూతురువై కొత్త బట్టలతో పొలంమీదకెళ్లకూడదమ్మా'

'ఎల్లుండికి మొగ్గడుగుదావనమ్మా'.

'ఔనమ్మా. నేమరిసేపోయాను. పోనీ ఎల్లిరా. ఎల్లి, పెళ్ళికుదిరిందండి, పెళ్ళికి మీరూ రావాలి అనిసెప్పి నాలుగు దోసిళ్ల మొగ్గ పెట్టమనడుగు, నీకు పూల జడకి సరిపోత్తై'.

'అలాగేనమ్మా' అంటూ లేడిపిల్లలా పరుగెత్తింది సీతతుళ్లుతూ.

మల్లెతోట గట్టున పిల్లలతో కలసి నడుస్తుంటె, ఆ పిల్లలందరికంటె తనే పెద్దదానిలా అనిపించింది సీతకి. ఎందుకో సిగ్గుముంచుకొస్తోంది షెడ్ దగ్గర చినకాపు మడతమంచంమీద పీటం వేసుకుని కూర్చున్నాడు అతన్ని కన్నెత్తిచూడాలన్నా, పలకరించాలన్నా సిగ్గేసిపోతోంది సీతకి. పిల్లలంతా తోటలోకిదిగారు. కోతమొదలెట్టారు. సీత యింకాదిగలేదు. ఓణీ కొంగును పళ్లతో పట్టి నములుతూ చినకాపుముందే నిలబడింది.

'ఏఁవేటి కత? మరీజోరుగా ముత్తాబయావ్' 'అన్నాడు.

నాకు— నాకు పెళ్లి

'ఎప్పుడే?'

'యింక రెండ్రోలుంది.'

'అదాసంగతి. ఎటాగ్రియింత టింగురంగుగా వుందనుకున్నాను, ఇంతకా పెళ్లి కొడుకు దేవూరంట?'

'ఏమోనాకుతెల్దు.' అనితూనీగలా తోటలోకిదూకింది. మొగ్గల్ని చలాకీగాతుంప సాగింది.

వంగి మొగ్గల్ని ఎంతోనేర్పుగా మునివేళ్లతో కోస్తూన్న సీతని ఒక క్షణంపాటు రెప్పార్పకుండా చూసాడు చినకాపు. ఎప్పుడూ అల్లరిపిల్లలా అగుపించేసీత, ఆ రోజు కొత్తగా, విరిసిన పువ్వులా అగుపించిందతనికి కొత్త కొత్త కోరికలు వూరి మనసు తుమ్మెదల్లె 'ఝుం'మ్మంటోంది. చేతికందిన ఖజానా యింకా రెండు రోజుల్లో పరారీ అయిపోతున్నట్లనిపించింది చినకాపుకి.

మధ్యాహ్నపువేళకి మొగ్గకోత అయిపోయింది పిల్లలంతా మొగ్గపట్టుకొచ్చి చాపమీద దిమ్మరపోసారు. ఆఖరుకిసీతా దిమ్మరపోసింది సీత ఆ రోజున చాలా మొగ్గకోసింది.

'మొగ్గ తుంపటంలో చేయి బాగాతిరిగినట్టుంది.' అన్నాడు చినకాపు ఏదోఒకటి అనాలన్న సరదాతో.

'ఆరేళ్లబట్టి కోత్తుంటే తిరక్కేమవుద్దేటి?' అంది సీత ముఖంమీద పడుతున్న ముంగురులను వెనక్కినెడుతూ.

మొగ్గకోసిన పిల్లలందరికి దోసెడు దోసెడు మొగ్గపెట్టాడు. ఒక్కొక్కపిల్లే యింటిముఖంపట్టింది, సీతమాత్రిం యింకా నిలబడేవుంది

'ఏం యింకా నిలబడ్డావు?' అన్నట్టు చూసాడు చినకాపు.

'నాపెళ్లికి ......' అని సిగ్గుపడింది సీత.

'నే రావాలా?'

'మాలాటోళ్ళ టికి మీలాటి పెద్దోళ్ళెందుకొత్తారేటి?'

'పిలిత్తే తెలుత్తాం। వత్తారో, రారో.'

'సరే అదీయాత్తాను. ఆవల్లెల్లుండిపెళ్ళి. తప్పకుండారావాలి.'

'ఓ.'

'మరినాకు పువ్వులుకావాలి.' నేలని బొటనవేలుతోరాస్తూ అడిగిందిసీత.

'యిరిసినకాడికి కోసుకో.'

'అబ్బ మరిసిపోయి అన్నానులే. అదేమొగ్గకావాలి.'

'దోసెడు వాళ్ళోపోసుకుని అప్పుడే పరగడపా?'

'యిప్పుడుకాదు ఎల్లుండి సంధాలకి.'

'ఆయాల కోతకొత్తావుగ పెడతాలే.'

'పెడతం అంటె మామూలు దోసెడుకాదు, నాలుగుదోసెళ్ళదాకా పెట్టాలి. కావాలంటె డబ్బులిచ్చేత్తానులే. కాదంటె నేనీపూరువదిలేసి ఎల్లీలోగా నాలుగురోజులు వట్టినే కోసిపోతాను.'

'అదిసరేలే అంతమొగ్గ ఎందుకే.'

'పూలజడేసుకోవాలని ..' జడని వేలికి మెలిపెడుతూఅంది సీత. మొగ్గలొదిగిన సిగ్గు విరబూసినట్లు నవ్వేసింది.

'అదాసంగతి! వట్టిపూలజడేంకర్మే? నీకుకావాలంటె పూలజడ, పూలజాకెట్టు, పూలచీర, పూలపానుపు- అన్నిటికి సరిపోయేటన్నిపూలు యిత్తాను సరేనా' అంటూ ఒళ్ళువిరుచుకి, ఒక్కడుగు ముందుకేసాడు, బుగ్గమీద చిటికవేయబోయేడు చినకాపు చనువుకొద్ది. చనువు రంకెవేస్తే సిగ్గు తుర్రుమంది

వయసొచ్చిన సీతకి అప్పటికే సిగ్గుతో బుగ్గలెఱ్ఱబడ్డాయి. చేతికందకుండా పరుగెత్తింది. చినకాపు నవ్వుకుని, కోరికల్ని గుటకలుమింగి మొగ్గని బుట్టలకెత్తించడంలో మునిగిపోయాడు.

* * * *

అనుకున్న ప్రకారం పెళ్ళిరేపనగానూ మొగ్గకోతకొచ్చిందిసీత అందరితోపాటు మొగ్గకోస్తోంది. మనసునిండా తీయని ఆలోచనలు ఉక్కిరిబిక్కిరి కావడంతో చేయి ముందుకు జరగడంలేదు.

అంతలో షెడ్ దగ్గరనుంచి 'యీయాల కొత్త సిన్నమొగ్గలుకూడా వదలకుండా కోసెయ్యండే' అని అరిచాడు చినకాపు.

'నాకు మొగ్గలెట్టటంకోసవే సిన్నమొగ్గలుకూడా కోసెయ్యమంటున్నాడు సిన్నకాపు మంచోడు.' అనుకుందిసీత. ఓసారి నడుంఎత్తకుండానే ఓరగాచూసింది అతన్ని. అదే సమయానికి అతనూ చూసాడుసీతని. కళ్లుకలిసి నవ్వుకున్నాయి యిద్దరూ చెరో రకంగాను అర్థంచేసుకున్నారు ఆ నవ్వుని.

మొగ్గకోత పూర్తయిన తరువాత అందరూ మొగ్గంతా చాపమీద దిమ్మరపోసారు. ఇంక చినకాపు వాళ్ళందరికి దోసెడు దోసెడు మొగ్గపెట్టడమే తరవాయి.

'ఇయ్యాల మీకెవరికి మొగ్గలెట్టను. మీఅందరికి డబ్బులిత్తాలెండి రేపు.' అన్నాడు చినకాపు.

'నాకోసమే యీళ్ళందరికి మొగ్గలెట్టకుండా డబ్బులిత్తానంటున్నాడు. ఓ[illegible]ట్టే యిత్తాడేమోనాకు.' అనుకుంది సీత.

ఇంతలో రోజా మొగ్గ బుట్టలకెత్తే నౌకర్లుకాకుండా, ప్రెసిడెంటుగారి నౌకర్లు వచ్చారు.

'వచ్చారా! యీయాల్టిమొత్తం మొగ్గది. అట్టుకెళ్ళండి.' అన్నాడు చినకాపు.

ప్రెసిడెంటుగారి నౌకర్లు మొత్తం మొగ్గని బుట్టల్లోకెత్తుతున్నారు.

సీత నోరు మెదపకుండా చూస్తూ బొమ్మల్లెనుంచుంది. మొగ్గలిస్తానని దగాచేసి నందుకు చినకాపునిచూస్తే వళ్లు మండిపోతోంది సీతకి.

'ఎన్నాళ్లబట్టో పువ్వులజడకోసం సరదాపడ్డాను. అడిగినదానికంటే ఎక్కువ మొగ్గ యిత్తానని మాటిచ్చావు. చివరకిలా మాటతప్పుతావా? నువ్వు రెండునాలికల మనిషివి.' అని ముఖానకొట్టినట్టు అనాలనుకుంది సీత.

వచ్చినవాళ్లు పూల బుట్టలట్టుకొని వెళ్ళిపోయారు.

అంతలోనే చినకాపు సీతనిచూసి, 'అయ్యో! నీ సంగతే మరచిపోయానే. అతల పెసిడెంటు గోరమ్మాయి పెళ్లని కబురొచ్చింది. వున్నమొగ్గంతాంపమన్నారు; పూల కారు కడతారట, పూలమండపంకడతారట, మరికాదంటె బాగోదుసూడు. ఈ పాలెప్పు డేనా పట్టుకెడుదువుగానిలే' అని వెళ్ళిపోయాడు చినకాపు.

'మాలాంటోళ్ల కిచ్చిన మాట తప్పినాపరవాలేదులే. పెద్దోళ్ళకిచ్చిన మాట తప్పకు. మాదేవుంది? మా కోరికలదేవుంది? సిన్నోళ్ళం.' అనుకుని సీత దిగాలుపడి, అడుగులో అడుగేసుకుంటూ యిల్లుచేరింది పట్టిచేతులతో.

పెళ్లి జరిగిపోయింది. యివతలవీధిలో సీతపెళ్లి, అవతలవీధిలో ప్రెసిడెంటు గారమ్మాయిపెళ్లి ఒకే ముహూర్తానికి జరిగిపోయాయి. ఆరోజున వూళ్లోని పువ్వులన్నీ ప్రెసిడెంటుగారింటికే వెళ్లాయి.

సీత సాదాజడ వేసుకుంది, సాదాపల్లకీలో పెళ్లికొడుకుతో కలసి ఎక్కింది. యిరుగుపొరుగు పిల్లలు సరదాపడి, సీతముందు కొందరు పెళ్లికొడుకుముందు కొందరు కూర్చున్నారు. పల్లకీముందు వూళ్లోని భజంత్రీలు. పిల్లసనాయి, డప్పులమేళం వున్నాయి. రెండు పెట్రోమాక్సులైట్లు– పల్లకిదగ్గరొకటి డప్పులమేళందగ్గరొకటి పట్టు కుని వాళ్లవాళ్లే నిలబడ్డారు.

పెళ్లిజరుగుతున్నా మనసులోని తీరనికోరిక, జరిగిన అవమానం సీతమనసుని కుమ్మరిపురుగులా దొలుస్తూనేవున్నాయి.

వాళ్లవీధంతా వూరేగి పెద్దవీధిలోకి వూరేగింపు మళ్లబోతోంది. 'ఆగండి, యీతసెట్టు కాలుత్తున్నారు.' అని అరచారెవరో.

ఆ వీధిలోని జనంఅంతా- అంతరాత్రివేళా బయటకొచ్చి కాలుస్తూన్న బాణా సంచానిచూస్తూ నిలబడ్డారు. వీధిలో కటా్రిటలకి కట్టేసున్న దూడలు బెదుర్తూవుంటే, రైతులు దూడలదగ్గరనిలబడి వాటిని దువ్వుతూ బాణాసంచా కాల్పుని చూస్తున్నారు.

పల్లకీఎత్తుకున్న ఓ చాకలి 'పెసిడెంటుగోరూరేగింపనుకుంటానురా సానాపొడుగుం దాదిరా. ఇప్పదప్పుడే తెవల్దు' అన్నాడు వెనకవాడితో.

వెనకవాడు పల్లకీబొంగుకి బోటుకర్రని బోటుపెట్టి, చెవిలో చుట్టతీసి తాపీగా ముట్టించాడు.

బాణాసంచాముందుకు కదిలింది. తరువాత డప్పులమేళం. -ఢంకానౌబత్ఖానా- సామర్లకోట బ్యాండ్ మేళం- సాయబు డోలుసనాయి- దాని తరువాత మురమంద బోగంమేళం.

మేళంముందు చినకాపు అగుపించాడు సీతకి

'కిలోళ్ళ పెళ్లిలోకలోడు. నా పెళ్లికెందుకొత్తాడులే' అనుకుంది సీత,

తరువాత పూలకారు అగుపించింది. వూరేగింపు పొడవునా ఆబోషది. యిటో పది గాస్లైట్లు నెత్తుకుని తూర్పుజనం. ఆ వెలుగులో పూలతోనిండిన పూలకారులో పెసిడెంటుగారిమ్మాయి సూటువేసుకుని బొమ్మలాకూర్చున్న పెళ్ళికొడుకు అగుపిం చారు సీతకి.

'కారులోవాళ్లెక్కడా అగుపించకుండా పూలతోరణాలు కప్పేసాయి కారుని.' అనుకుంది సీత.

'పెసిడెంటుగారిమ్మాయి ఎక్కినకారు కాబట్టె, పాత యినుపముక్కే అయినా పూలతోనిండిపోయింది నేను మనిషినే అయినా ఆకారు పాళంచేయలేదు. నేను పువ్వుల్లో పుట్టాను. పువ్వులమధ్య పెరిగాను, తిరిగాను. రోజూ పువ్వులుకోసాను. అందుకే పూలకికూడనే వెగటైపోయాను. పూలకి నోచుకోలేదు. పూలజడకోరిక తీరనేలేదు. లేనోల్లయింట్లోపుట్టిన మనిషికంటె వున్నోల్లెక్కినకారే నయం. యిదె న్నాళ్లో?' అనుకుంది సీత.

పెసిడెంటుగారమ్మాయి వూరేగింపు వెళ్లిపోయింది. వీధంతా చీకటయి పోయింది, అంతా మసగ మసగ్గా అగుపించింది సీతకి- కొంతసేపు. తరువాత తన పూరేగింపు వెలుగులోనే అంతనీ స్పష్టంగా చూడగలిగింది.